

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 28 November.

DIFERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24 November.

Berigten uit Weenen van den 14den November houden in: Men verzekert dat de Fransche Ambassadeur, de Graaf de *Saint-Aulaire* onze stad zal verlaten en naar Parijs voor eenige maanden terugkeeren.

De Infante *Amelia* heeft bij het verlaten van Salzburg ter beschikking der Koninklijke familie van Spanje het *Chiemseerhof* gelaten, hetwelk zij vooreerst met de Hertogin van Beira en naderhand met de zonen van *Karel V* bewoond heeft. Het wordt hoe langer hoe meer waarschijnlijk, dat Salzburg de aanstaande verblijfplaats van don *Carlos* en zijne familie zal zijn. De Infanten, zonen van don *Carlos* zijn te Salzburg bij het vertrek der Prinses verbleven.

(Augsburgsche Zeitung).

— Een brief uit Tiflis van den 25sten September door de *Allgemeine Zeitung van Leipsik* bekend gemaakt, geeft een omstandig verhaal der door de Russen tegen de bevolkingen van den Caucasus geleverde gevechten, welke bevolkingen door eenen nieuwen profeet *Mollah Schemill* bewogen, strooptogten in de Russische provincien doen.

Een voor hun zeer gelukkig gevecht, onlangs tegen een Russisch korps geleverd, gecommandeerd door den Kolonel *Wrangel*, die gesneuveld is, heeft den moed, vooral der Lesghianen opgewekt, welke zich tot nieuwe strooptogten tegen de aanstaande lente voorbereiden.

Een brief uit Odessa deelt, volgens berigten uit Tiflis en Anapa mede, dat meer dan drie duizend zes honderd Russen op het slagveld gebleven zijn.

Het Dagestan, met uitzondering van eenige sterke plaatsen, is door de Russische troepen ontruimd.

ENGELAND.

L O N D E N, den 24sten November.

Men verhaalt dat *the Queen*, het grootste linienschip der engelsche marine, binnen kort in commissie gesteld zal worden, om *the Princes Charlotte* bij het eskader in de Middellandsche Zee te vervangen.

— Volgens de laatste berigten uit New-York, bleven de banken dier stad hare betaling in specie volhouden, en scheen de staat der financiële zaken zich eenigermate te verbeteren.

— Gisteren is de geheime Raad op het paleis van Buckingham vergaderd geweest en heeft H. M. de Koningin de volgende verklaring afgelegd:

„Ik heb u doen bijeenroepen, ten einde u bekend te maken met mijn besluit in eene zaak, die het welzijn van mijn volk en het geluk van mijn toekomstig leven van zeer nabij betreft.

„Het is mijn voornemen mij in den echt te vereenigen met Prins *Albert* van Saksen-Coburg en Gotha.

„Diep doordrongen van het plegtige der verbindtenis, die ik op het punt sta van aan te gaan, ben ik niet tot dit besluit gekomen zonder rijp overleg, noch zonder de innige overtuiging te gevoelen, dat het, met den zegen van den almachtigen God, mijn huiselijk geluk zal verzekeren en tevens aan de belangen van mijn Land bevorderlijk zijn zal.

„Ik heb het noodig geoordeeld, dit besluit spoedig aan u bekend te maken, ten einde gij ten volle onderrigt moogt zijn van eene zaak, die voor mij en voor mijn Koninkrijk van zoo veel belang is en die, ik houde mij daarvan verzekerd, zeer aangenaam voor alle mijne liefhebbende onderdanen zal wezen.”

Al de leden van den Geheimen Raad hebben de Koningin verzocht, dat hare verklaring publiek mogt gemaakt worden. H. M. heeft hierin toegestemd, en dien ten gevolge is zij in eene buitengewone hofcourant aan het publiek medegedeeld.

De Hertog van *Wellington* heeft deze belangrijke raadsvergadering bijgewoond.

FRANKRIJK.

P A R I J S den 24den November.

Op dit oogenblik bevindt zich alhier een maronitisch priester genaamd *Nikolaus Mourad*, geboren op den berg Libanon en die

prokureur generaal van den patriarch van Antiochie voor de Maronieten bij den H. Stoel is. Sedert vier jaren verblijft hij te Rome en is naar Frankrijk, naar verondersteld wordt, gekomen, voor de belangen zijner kerk of zijner natie. Te Parijs is hij aan het Seminarie voor de vreemde missien afgestapt en als houder van de eervolste aanbevelingsbrieven door de aanzienlijkste personaadjen ontvangen. Den 5 dezer heeft hij een gehoor bij de Koningin en den 11 bij den Koning gehad. Beiden hebben hem doen plaats nemen en met hem gesproken. Hij spreekt het Italiaansch en een weinig fransch. Deze geestelijke draagt het oostersche gewaad. Hij heeft eene schoone lichaamsgestalte en eene indrukwekkende gedaante. Hij celebreert de mis in de Syrische taal; zijne goede houding, zijn omgang, en gedrag, alles duidt in hem den geest van zijnen staat en eene algemeene kunde aan. Het voorwerp zijner zending is nog niet genoegzaam bekend.

— Ua *Vienne*, departement de l'Isère, wordt van den 16den November jl. door den *Reparateur* van Lyon, een voor de oudheden en de geschiedenis belangrijke brief medegedeeld, waarin onder meer anderen voorkomt, dat in de nabijheid dier stad eene kostbare verzameling van gouden en zilveren gedenkpenningen gevonden is, welke in eene volmaakte orde in een ijzeren koffertje waren ingesloten, waarvan op het bovenste gedeelte, in romeinsche cijfers, het jaartal 802 te lezen stond.

Behalve de gedenkpenningen der twaalf Cesars, die volkomen behouden gebleven zijn, bevat hetzelfde die der Romeinsche Keizers tot *Constantinus* ingesloten. Daarop volgen die der Mirovingiers, die zich van de vorige door een minder groot relief onderscheiden, waardoor zij onder de oude gedenkpenningen van de derde grootte (*medailles quinaires*) der Romeinen gerangschikt worden.

De waarde dezer kostbare verzameling wordt op honderd duizend franken berekend en kan voor de studie der middeleeuwen van nog meerdere waarde zijn; immers volgens de Chronologische berekening der regeringen van vele Romeinsche Keizers, worden de twijfelingen weg genomen, welke over het bestaan der Pharamonds, der Clodions, der Meroveen, der Chilperics bestonden, welke gedenkpenningen op die der Keizers volgen.

De volkomene eenzelvigheid, welke tusschen de gedenkpenningen dier Vorsten en hunne opvolgers bestaat tot aan Dagobert ingesloten, doet veronderstellen dat dezelve alle geslagen zijn onder de regering van den Vorst, zoo algemeen bekend onder den naam van *Goed Koning*.

Sterke vermoedens doen veronderstellen, dat de regeling dezer gedenkpenningen aan *Alcuin* een engelsch monnik, die in het klooster woonde, in welker puinhopen deze kostbare schat gevonden is, moet worden toegeschreven, welke *Karel de Groot* verkoos om de duisternissen, die de middel eeuw bedekken, te verdwijnen, en zulks te meer door de letter A gegraveerd na de hierboven opgegeven dagteekening en die hij nauwkeurig onderzoek schijnt gebleken te zijn, de voorste letter te wezen van een uit zes letters zamengesteld woord, alsmede uit andere omstandigheden van dien tijd, die zulks des te geloofwaardiger maken.

— Men heeft berigten van Mgr den bisschop van Nancy. De prelaat was na 35 dagen reizens te New-York aangekomen. Den 24 October moest hij in de St. Peters Kerk aldaar prediken. Het getal Catholijken te New-York is zeer groot. Onder dezelve telt men vele Franschen, zonder te gewagen van de Ierlanders en Amerikanen, die echter allen de fransche taal spreken. Men verwachtte algemeen, dat de geloovigen de prediking van den eerbiedwaardigen bisschop zouden bijwonen. Kortens tijd daarna zou hij zich op reis begeven en was voornemens naar Philadelphia en Baltimore te vertrekken, om de bisschoppen van Bardstown, Cincinnati, Vincennes en St. Louis te bezoeken. Van daar zou hij zich voor Mississippi inschepen en moest den Advent te Nieuw-Orléans prediken. Men weet dat in die Stad bijna een ieder de fransche taal spreekt.

Na den Advent moest de onvermoeide Bisschop over Mobile en het bisdom van Charleston zijnen weg nemen en te New-York, alwaar hij beloofd had de vaste te zullen prediken, terug keeren. Alzoo zal zijn verblijf in de vereenigde staten niet voor de gods-

dienst onvoordeelig zijn. De prelaat zal daarna het Canada bezoeken.

Mgr. Hughes, Coadjutor van New-York is gisteren vertrokken om eene reis naar Europa te doen en wordt dagelijks in Frankrijk verwacht. Hij is thans uithoofde van de hoogesjaten en lichamelijke zwakheden van Mgr. Dubois, Bisschop van New-York met de jurisdictie bekleed. Mgr. Hughes, die vroeger in het bisdom van Philadelphia was, is bekend door zijnen voortgang in de prediking en het Controvers. Hij heeft eene schitterende redetwist met den Heer Brekenridge, een presbiteriaansch leeraar, gehad.

— Het verzoekschrift der Catholijken, welke zich tegen het besluit van den grooten raad van Saint Gall verzetten, die aan den staat de gesecculariseerde kloosters heeft toegekend, is, naar men verneemt, met meer dan 11,000 handteekeningen voorzien, onder welke een groot getal protestanten, die billijkheid en regtvaardigheid in het oog houden, gevonden worden.

— De Hoogleeraar Fischer is te Lucerne terug. Men heeft hem kennis van de bepalingen der geestelijke en burgerlijke autoriteiten gegeven, waarbij hij van zijnen leeraarsstoel in de godgeleerdheid terug geroepen wordt; doch men verzekert, dat de Heer Fischer tegen het Gouvernement zal beginnen, ten einde schade en intrinsen te erlangen.

— Het is gelukkiglijk gebleken dat het berigt, als of de beroemde wilde beestentemmer von Amburgh het been was afgezet, geheel bezijden de waarheid is. Men vindt thans in de nieuwspapieren een brief van zijnen heelmee'ster, waarin deze verklaart, dat de wonden, door den beet van de leeuwin veroorzaakt, volkomen genezen zijn, en dat von Amburgh zich vrij welvarend bevindt, zoodat hij binnen weinige dagen in staat zijn zal zijn beroep weder op te vatten.

BELGIE.

BRUSSEL den 25sten November.

Een duitsch dagblad, de *Leipziger Zeitung* deelt eene Correspondentie mede uit Parijs van den 12den dezer, waarin men het volgende leest, voor welker echtheid wij niet instaan.

Het schijnt dat de onlangs gegevene tijding door de fransche dagbladen nopens de zwangerschap van Mevrouw de Hertogin van Orléans zich bevestigt. De doop van den Graaf van Parijs zal zoo spoedig nog geen plaats hebben. Men beweert dat de Hertogin van Orléans, toegevend aan de verlangens der Koningin, zich op den dag van den doop des Prinses tot het Catholicismus zal bekeeren. Dit is de wezenlijke oorzaak, waarom de doop van den Graaf van Parijs is uitgesteld geworden.

— Dezer dagen heeft men te Mareke, bij Kortrijk met het omwerken van een stuk land eenen grooten vergulden gedenkpenning gevonden, op welken in half relief het portret van den H. Petrus zich bevindt. Op de eene zijde leest men het volgende opschrift: *SUPER HANC PETRAM AEDIFICABO ECCLESIAM MEAM* † (op deze steenrots zal ik mijne kerk bouwen,) op de andere zijde is eene kerk afgebeeld, rondom welke men leest: *JOACHIM ARSENIUS ABB. S. PETRI JUXTA GAND IN MONTE BLAND.*

Deze gedenkpenning houdt de dagteekening MDCXXIX. Zekere Z. Pringiers, stoeltematter, te Krinh is daarvan de bezitter.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 27sten November.

Van wege den Minister van Finantien is bekend gemaakt, dat de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheele Rijk, over het tijdvak van den 20sten October tot en met den 19den November 1839, per mud zijn geweest: tarwe *f* 10,59½, rogge *f* 6,40, boekweit *f* 5,88½, gerst *f* 5,06, haver *f* 3,17½, ongepelde spelt *f* 4,23, en dat de regten op den in- en uitvoer voor de maand December zijn gesteld: tarwe en gepelde spelt 25 c. en 50 c., rogge 15 c. en 30 c., boekweit 30 c. en vrij, gerst en mout 10 c. en 25 c., haver 50 c. en vrij, en ongepelde spelt 15 c. en vrij.

— Het ijs in de Nawa te St. Petersburg heeft zich den 12den dezer gezet; sedert eenige dagen heerschte aldaar sterke vorst, zonder sneeuw. De menigte van drijfijs te Kronstadt heeft reeds den 7den verscheiden schepen het uitloopen belet.

— Van Vlaardingen meldt men van den 24 dezer: In de afgelopen week zijn te Vlaardingen aangekomen 22 schepen, waaronder 2 van Zwartewaal: te Maassluis 4 en te Enkhuizen 1, te zamen 27, met 310½ lasten haring. Nog slechts twee schepen van Vlaardingen ontbreken, waarvan één in Texel binnengelopen is, als wanneer de geheele haringvloot zal zijn teruggekeerd.

— Gedurende de maand October zijn door het kanaal van Voorne gepasseerd 234 zeeschepen, waarvan 131 te Hellevoetsluis binnengekomen en 103 uitgevaren. Het getal der schepen, die over de eerste tien maanden van het loopend jaar door dat kanaal zijn in- en nitgeklaard, bedraagt 1361 en 1023, een totaal uitmakende van 2384 zeeschepen.

Gedachte na het Jubilé.

Wat zijn wij Katholijken gelukkig, de viering te hebben mogen beleven van het elfde eeuwfeest der planting van het Christendom hier te lande! *Hoeraten hebben gezenscht te zien hebben wij zien, en zij hebben het niet gezien; te hooren hebben wij hooren en zij hebben het niet gehoord!* Reeds elf eeuwen verlieden sedert de prediking des geloofs, en nog staat hetzelfde, ondanks alle verdrukking en hatelijkheden! Welk eene gunst heeft God, onze voorouders niet bewezen, met hun, op de prediking van den H. Willibrord, dat dierbare geloof te schenken, welks eerste eigenschap is duurzaamheid, eeuwige duurzaamheid, omdat de waarheid wel verduisterd worden, maar niet vergaan kan. Slaan wij onze blikken eens op Azie en Afrika en denken wij daarbij, dat gedurende die elf honderd jaren, dat het licht des geloofs ons bestraalde, millioenen menschen in die landen in diepe duisternissen en de schaduw des doods bleven, welligt omdat zij eenmaal den tijd hunner bezoeking niet gekend hebben. In die streken toch waren welker bloeiende kerken, aan wier hoofd eene achtbare rei bisschoppen stond en thans is daar nagenoeg alle spoor des christendoms verdwenen.

Dankbaar moeten wij in de eerste plaats zijn voor die onwaardeerbare gave des Geloofs aan onze voorouders, door de goddelijke Voorzienigheid geschonken en tot dus verre onder ons ongeschonden bewaard gebleven. Dan wij moeten ook trachten die gave aan anderen mede te deelen en zoo wij alle daartoe, als zoovele Willibrordussen niet kunnen medewerken door de prediking der waarheid, kunnen wij toch door ons voorbeeld, door christelijke zeden, door godsvrucht en heiligen wandel, veel doen om bij anderen het vooroordeel tegen de Katholieke Kerk weg te nemen. Wij kunnen allen veel doen door onze gebeden, door den Heer des wijngaards te smeeken, dat hij ijverige dienaars in zijnen wijngaard zende, die, op het voetspoor van Willibrord, niets onbeproefd laten om de on- of kwalijkgelovenden te bekeeren en tot de waarheid te brengen; wij kunnen daartoe medewerken door aalmoezen en giften te verstrekken; *want veel vermag bij God het gebed met de aalmoes vereenigd.* Wij kunnen deelnemen aan inrigtingen en broederschappen, die de verbreiding van het Evangelie en het rijk der waarheid ten doel hebben; wij kunnen daardoor de uitbreiding van de Katholieke Apostolische Kerk, de uitroeiing der dwalingen, zoo als wij gedurende het afgelopen Jubilé zoo vurig gebeden hebben *met de daad* bevorderen en zoo doende, een levendig, een werkzaam geloof toonen.

O! dat de vrucht van onzen ijver ook zij, diegenen te helpen, welke onzen bijstand inroepen, om zich kerk, school en herder te verschaffen, ten einde daardoor een aantal zielen, die thans onverzorgd, te midden eener Protestantsche bevolking leven, het behoud des geloofs te verzekeren. Roomsche Katholijken van Nederland! een ijverig Zwitsersche Priester mogt onder U getuigen zijn van den ijver, waarmede gij God gedankt hebt, gedurende het Jubilé, voor de gave en het behoud des geloofs. Zijn hart benijdde in heiligen ijver uw geluk, of neen, hij bad met u, voor uw heil, opdat gij, overeenkomstig de voorschriften van dat geloof, ook *werkzaam in liefde* mogt zijn en gij in deze dagen van heilige vreugde, indachtig wildet wezen aan uwe verlatene broeders te Schafhausen, opdat ook deze geregeld de prediking der waarheid mogten hooren en dat Godsdiensstig onderrigt ontvangen, dat het middel tot behoud des geloofs is, dat ook eenmaal onder hunne voorouders bloeide. Zij hebben hunne handen tot u opgeheven; gij zult die niet onbegiftigd terug stooten. Wanneer dan de waardige priester Stocker, die thans hier te lande, ten behoeve onzer broeders van Schafhausen, geene moeite en verdrietlijkheden ontziet, aan uwe deuren klopt, om de belangen der verlatenen aan uwe weldadigheid aan te bevelen, herinnert u dan den H. Willibrord, die insgelijks uit een vreemd land overkwam en overal hulpbronnen trachtte op te sporen, om onder uwe voorouders kerken en scholen op te rigten. Geef den Zwitserschen priester eene kleinigheid, want de kleine giften van velen, doen groote werken voltrekken. Wie weet of uwe weldadigheid niet van God de bekeering zal verwerven, van den geleerden Protestantschen Leeraar Hurter te Schafhausen, die op zoo meesterlijke wijze, de gedachtenis van den grooten Paus Innocentius III van de tegen hem ingebrachte lasteringen heeft gewroken, doch aan wie de Heer tot dus verre de gave des geloofs, dat door geen wijsheid van menschelijke redeneringen alleen te verwerven is, heeft onthouden. *Geef en u zal gegeven worden*, zeide de H. Willibrord eenmaal in zijne uiterste wilsbeschikking; hooren wij na die laatste stem van onzen leermeester in het geloof en eenmaal zullen dan nog Schafhausen's Katholijken God dankbaar loven, dat zij aan de viering van het elfde eeuwfeest, van den dood des Apostels der Nederlanden, kerk, school en herder te danken hebben. *God zegent honderdvoud tot in het derde en vierde geslacht.*

GESTELDHEID DER KERK IN SPANJE.

De betreuwenswaardige staat der R. C. Kerk in Portugal en de scheuring, welke de dolzinnige en onbezonne besluiten van *don Pedro* aldaar ingevoerd hebben, deden vreezen, dat hetzelfde in Spanje zou plaats hebben, alwaar de Godsdienst ook geduchte slagen heeft ontvangen.

Een Spaansch geestelijke, zegt *l' Ami de la religion*, waaruit wij dit stuk ontleenen, die naar Frankrijk de wijk genomen had, en aan wien wij ten dien aanzien inlichtingen hadden gevraagd, heeft ons den staat van zaken wel willen doen kennen, en die door zijne gesteldheid en betrekkingen in de gelegenheid is ons dezelve volkomen op te geven.

Hij verzekert ons, dat er in Spanje in niet één bisdom eenige scheuring bestaat. Het voorbeeld van hetgeen weldra vijftig jaren geleden in Frankrijk voorviel, heeft de noodzakelijkheid doen gevoelen om te besluiten tot al de opofferingen, welke door de voorzigtigheid voorgeschreven en door de kerkregelen toegelaten worden, eerder dan de droevige gevolgen der scheuring te ondervinden. Dit is hetgeen de wijze Opperpriester, die de kerk bestuurt, nadrukkelijk den Spaanschen prelaten, welke hem in de moeilijke omstandigheden, waarin zij zich sedert zes jaren bevinden, geraadpleegd hebben, heeft aanbevolen. Vooreerst hebben zij zich tot den heiligen stoel over den eed gewend, en hun werd geantwoord, dat de eed aan het Gouvernement van *Isabella* gedaan, geoorloofd was. Over dit punt is nimmer enig geschil onder de prelaten geweest.

Een meer moeilijk geval kan zich voordoen en heeft zich ook werkelijk voorgedaan, toen Bisschoppen gedwongen waren hunne bisdommen te verlaten, ten einde vervolgingen en zelfs den dood te ontkomen, waarmede de oproerlingen, die alles willen vernielen hun bedreigden, en welker buitensporigheden meer dan eenmaal Spanje met bloed overgoten hebben. In dit geval benoemen de Bisschoppen, alvorens naar den vreemdeling te vertrekken, eenen geestelijken, die vertrouwen bezit. Indien het gouvernement met de daad deze keuze niet welgevallig is en het eenen anderen geestelijken benoemt, zonder den Bisschop te raadplegen, dan is er gevaar tot scheuring. Tot hier toe hebben de prelaten dezelve kunnen voorkomen, door volmagten aan de door de burgerlijke autoriteit benoemde geestelijken te verleenen, doch tegen welke geestelijkheid zich niets verzette om de bisdommen te besturen. Zulks heeft onder anderen de eerwaarde aartsbisschop van Sarragossa, voortvlugtig in Frankrijk, gedaan.

Vóór zijn vertrek had hij eenen Bestuurder over het bisdom benoemd. Het gouvernement was deze keuze niet welvallig, en deed eene andere. De aartsbisschop verkoos liever toe te treden, dan aanleiding tot scheuring te geven. Hij verleende aan den door het gouvernement aangewezen persoon volmagten, die ongetwijfeld het vertrouwen niet onwaardig was.

Zie daar, zegt *l' Ami*, volgens de getuigenis van onzen achtlingswaardigen Correspondent de gesteldheid van Spanje, betrekkelijk de administratie der bisdommen. Hij voegt er bij dat er tijdens de laatste canonisatie te Rome, vijf Spaansche prelaten waren, onder anderen de Aartsbisschop van Terragone en de Bisschop van Lerida en men geloofde, dat deze prelaten met de kardinalen over de kerkelijke zaken van hun vaderland zouden raadplegen."

VRIJHEID VAN ONDERWIJS.

(Eerste Artikel)

Nu de benarde toestand, waarin wij, gedurende een tijdverloop van negen jaren, verkeerden, door eene gelukkige ontknooping onzer geschillen met België heeft opgehouden, en de staat van vrede, dien ons Noord-Nederland geniet, meerdere ruimte aan de verstandenen laat om eigene behoeften te beseffen, wordt de noodzakelijkheid levendiger nog dan te voren gevoeld, naar de verwezenlijking eens wenschen, die jaren vóór de revolutie van België geuit tot den dag van heden nog niet is vervuld.

In die dagen, toen duizenden van inwoners zich tot hunne vertegenwoordigers wendden om het ophouden van eenige grieven te verwerven, werd de behoefte aan *Vrijheid van het onderwijs* en Godsdienst-uitoefening gevoeld niet alleen, maar zoo openlijk uitgedrukt, dat, van het eene einde des toenmaligen rijks tot het andere, deze als de hoofdgrief kon worden beschouwd. Dan het Gouvernement heeft toen gemeend hierin niet te moeten toestemmen, het heeft zich het onderwijs-monopolie (dat zoo strijdig met de vrije uitoefening der godsdienst is) blijven voorbehouden; en het gevolg hiervan was, dat het zich eindelijk in omstandigheden geplaatst zag, waarin eenige ongelooovige raddraaijers genoeg waren om de gemoederen verder op te ruijen en eene scheuring tot stand te brengen, die nu voltrokken is, om mogelijk nooit meer te worden geheeld.

Belgie nu en Noord-Nederland zijn twee afzonderlijke Rijken ge-

worden. — De Belgen meer heet dan onze Noord-Nederlanders, vermoeid van wachten naar het voorzien in eene behoefte, welke zij zeer gevoelden, hebben meer hunne driften geraadpleegd dan de verpligting van getrouwheid aan de bestaande magten, die hunne godsdienst hun voorschreef; zij lieten zich het hoofd omhalen en werden door eene oproerige en dus anti-Catholieke partij medege-sleept, maakten met deze gemeene zaak en hebben zich zóó, door geweld en opstand de vrijheden verworven, die hun door ons Gouvernement op hunne billijke aanvragen waren geweigerd. — De Noord-Nederlandsche Catholijken, hoewel zij evenzeer als hunne Belgische broederen de behoefte aan een *Vrij Onderwijs* gevoelden, en langs den weg dien de grondwet hun aanwees, hunne verlaagens hadden doen kennen, bleven getrouw aan hunnen pligt, droegen gewillig de enorme lasten, die de omstandigheden van tijd vorderden, schaar-den zelfs zich in menigte tusschen de gelederen onzer dapperen en verdedigden dien vaderlandschen bodem, waarop zij zich van de dierbaarste aller vrijheden (die van Godsdienst en onderwijs) ver-stoken gevoelden.

Deze Noord-Nederlanders nu, gevoelen even als te voren, jammer nog door de voorbeelden, die zij in België onder het oog hebben de groote behoefte van hunne godsdienst in volledig vrije werking te zien en het onderwijs hunne kinderen met die vrijheid te kunnen bezorgen, dat zij gewaarborgd worden aan deze niet alleen hunne goederen, maar ook de zuivere Christelijke zeden en het H. Catholijke geloof te zullen nalaten, dat elk Catholijk boven zijne bezittingen, boven zijn leven zelfs verplicht is te schatten. Met een lang gerekt geduld houden zij hunne oogen op een bestuur gevestigd, aan hetwelk ook zij hunnen wensch hebben doen kennen en verwachten nu evenwel vrijheid ten minste, tot belooning hunner getrouwheid, te zullen verwerven, als hunne nu afgescheidene broederen zich door geweld en ontrouw hebben weten te verschaffen.

Zullen zij nu in hunne zoo billijke verwachting nog verder worden te leen gesteld? — Zal het gouvernement, dat nu, niet alleen in het bestuur van andere Vorsten, maar in eigene ondervinding lezen kan, wat de gevolgen zijn van aanhoudend mistrouwen te blijven aankweken en het geduld der natie zóó te overspannen, dat het eindelijk barst; zal het gouvernement nu nog langer doof blijven voor de wenschen eener natie, die tot hertoe zoo veel blijken van getrouwheid aan hetzelfde gegeven heeft? — Zal het nog verder wagen het onderhart der Catholijke onderdanen op de gevoeligste plaats te knellen, en zich nog bloot stellen aan de gevolgen, die het halstarrig weigeren van billijke verlangens te verhooren onmisbaar na zich slepen moet?

Neen; wij durven verhoppen dat de erkentelijkheid een beweeggrond worden zal, om datgene toe te staan waarop vroeger, als uit regtvaardigheid verschuldigd, is aangedrongen.

Deze hoop, dat het gouvernement erkentelijk en regtvaardig zijn zal, in het hart te koesteren is, wel is waar, een zachte troost, daar het den Catholijken ouderen het vleijende voornitzigt opent van zich niet in het alternatief geplaatst te zullen zien van hunne kinderen of van hunne prilste jeugd van zich te moeten verwijderen, of dezelve onder hunne oogen te zien bederven: doch deze hoop is niet genoeg; het tijdstip is nu dáár, waarop als een nieuw aanwezen aan het rijk moet worden gegeven, dat de Catholijke Noord-Niederlander met goed en bloed heeft helpen verdedigen; dit tijdstip is het juiste, om onze stemmen te doen hooren en onze billijke verlangens openlijk te doen kennen, naar eene vrijheid, die het tijdelijke en eeuwige welzijn onzer kinderen moet verzekeren; naar eene vrijheid, die onafscheidbaar aan de vrijheid van Godsdienst is verbonden, en zonder welke niets den Catholijken een voldoende waarborg geven kan, dat zij hun H. Geloof en Christelijke zeden aan hun nageslacht zullen overleveren. — Algemeen dan ook is de wensch naar een *Volkomen vrij Onderwijs* in het hart van allen, die in staat zijn de gevolgen te beseffen, die uit een anti-Catholijk en anti-Christelijk onderwijs noodwendig moeten geboren worden, en wordt de billijkheid van dezen wensch door eenigen tegengesproken en de groote behoefte van een echt Catholijk, aan een door de godsdienst geheiligd bestuurd onderwijs niet gevoeld, het kan dan alleen zijn door hen, aan welke bij gebrek aan doorzigt, de duidelijke zaken donker toeschijnen, of in wier hart de verfoede onverschilligheid in godsdienst-zaken reeds wortel geschoten heeft, of die verblind door verkregene of te verkrijgane geldelijke voordeelen, en bedwelmde door de lofuitingen, die het hedendaagsch onderwijs door vleijers worden toegezwaaid, het ware belang van het aankomende geslacht en van den staat zelve niet meer willen zien of niet kunnen beoordeelen.

Daar ons Blad als catholijk orgaan der publieke opinie beschouwd wordt, en wij er onze grootste eer in stellen het ook te zijn, zullen wij in eenige volgende artikelen ons niet alleen bepalen den

zoo algemeenen wensch der Catholijke bevolking te doen kennen naar de *Vrijheid* om den kinderen een onderwijs te kunnen bezorgen, dat door de Godsdienst bezielde en volgens de regelen der Godsdienst bestuurd wordt; maar vooral zullen wij trachten de billijkheid van dat verlangen uit den aard van het Onderwijs zelf te leggen, en zóó de noodzakelijkheid te doen blijken van de Catholijken in het genot te stellen van eene *vrijheid*, die een Goddelijk regt der Kerk is en dus door alle menschelijke magten als heilig en onschendbaar moet worden beschouwd.

Aan het Bureau van den Noord-Brabander is voor den opbouw der R. C. Kerk te Schafhausen ontvangen van den Heere V. R. te Dordrecht

Vroeger ingekomene gelden f 19,70.

» 35,00.

te zamen f 54,70.

ADVERTENTIEN.

Uit de hand te **KOOP** of te **HUUR** tegen half April 1840 een **KOORN-WINDMOLEN** en **ROSMOLEN** met **WOONHUIS** en **TUIN**, staande en gelogen te Tilburg, Wijk Korvel en Laar. Adres bij den eigennaar **J. MUTSZARTS** te Tilburg of bij den Notaris **BEKKER S**; de Brieven franco.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op Dingdag den 10den December 1839, des middags ten *twalf* ure, zal, onder nadere approbatie van de Gedeputeerde Staten, door den Staatsraad, Gouverneur de Provincie *Noord-Braband*, of bij deszelfs absentie, door een der Leden van gemeld Collegie, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de gemelde Provincie, aan het lokaal van het Gouvernement te *s Hertogenbosch*, worden aanbesteed:

Het **BESTRAATEN** van het gedeelte Wegs, aanvang nemende bij den grooten Weg der 1ste klasse, no. 8, tusschen *s Bosch* en *Grave*, over den zoogenaamden Dijkweg, onder *Berlicum*, tot aan de Haffertsche Brug, of de grensscheiding der Gemeente *Berlicum* en *Heeswijk*, over eene lengte van 7,285 Ellen.

Deze **Aanbesteding** zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek, op hetwelk het bovengemelde Werk zal worden aanbesteed, zal, boven en behalve aan het Lokaal van het Gouvernement te *s Hertogenbosch*, ter lezing liggen te *Dordrecht* in Bellevue; te *Papendrecht*, in het Regthuis; te *Sliedrecht* in de Zwaan; te *Hardinxveld* in de drie Snoeken; te *Gorinchem* in de Beurs; te *Woudrichem* bij den Opzigter van den Waterstaat **P. VERNIMMEN**; te *Werkendam* in de Zwaan, bij **BRETS**; te *Haamsdonk* in het Huis den Dijk, bij **W. KNAAP**; op de *Leur* bij **VAN BECKHOVEN**; te *Breda* in de Kroon en in het Zeeuwsche Koffijhuis; te *Klundert* in de Stads Herberg; te *Moerdijk* bij **VAN LOMMEL**; te *Grave* bij de Wed. **SCHOONENBERG**, in den Vergulden Roskam; te *Nijmegen* bij **MEURS**, aan de *Gierbrug*; te *Arnhem* bij de Wed. **PULSERS**, in het Koffijhuis; te *Thiel* bij **ROESSING**, in den Gouden Leeuw; te *Veghel* bij **VAN DER AA**; te *Berlicum* bij **VAN CASTEREN**; en te *s Hertogenbosch* in het Nederlandsch-, Antwerpschen Stads-Koffijhuis, mitsgaders in de Logementen de Gouden Leeuw en het Keizershof.

Zullende, des Zaturdags vóór de Aanbesteding, de vereischte aanwijzing in loco worden gedaan, en intusschen de noodige informatie te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur **E. DE KRUIJFF**, en bij den provincialen Ingenieur **E. C. B. VAN RAPPARD**, te *s Hertogenbosch*.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie *Noord-Braband*,
B. ON VAN DEN BOGAERDE.

HANOVER OF ZINKINGSNUIF.

van de **ERVEN** Is. LEON, te *s HAGE*.

Deze zoo zeer alom gezocht wordende Snuij, van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen, zoo bij het Ministerie van Binnenlandsche zaken, als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te *s Hage*, bekend zijn, en welke Snuij daarboven door de bevoegde Autoriteit te Kleej is onderzocht en goedgekeurd, overtreft zoo verre het doel van alle andere Snuiven, namelijk **DE OPLOSSING VAN VERSTOPPINGEN IN HET HOOFD**, dat dezelve met regt tot dagelijksch en algemeen gebruik, kan worden aanbevolen.

Gemelde Snuij is thans, behalve bij de Vervaardigers te *s Hage*, bij hunne Correspondenten in de voornaamste Steden van ons Land, à 40 cents in een pakje van 1 Ned. Ons, à 20 cents in een pakje van een half Ned. Ons, en

in vele Winkels ook bij het Lood, verkrijgbaar gesteld, als zijnde voor **NOORD-BRABAND**: *s Bosch*, de Heeren **E. Lion en Zonen**, boekhandelaar; te Bergenopzoom **J. C. Verkouieren**, boekhandelaar, Breda, de Wed. **H. van Doorn**, Geestruidenberg, **G. C. Hoofst**, Gemert, **J. Haesh**, Heusden, **L. Veerman**, Liempde, **E. van de Sande**, Oss, **J. J. de Louw**; Tilburg, **A. van der Voort**; Uden, **P. N. Verhoeven**; Waalwijk, **J. van Lee**; en Zevenbergen; **J. van Stein**.

Voor **GELDERLAND**: Arnhem, **A. G. Klaasen**; Bommel, **J. H. Mysberg**; Doesburg, **D. en H. Wimerink**; Harderwijk, **Uitenhage**; Kuilenburg, **W. Hudius**; Nijmegen, de Wed. **Herwyer**, Nijkerk, **A. van der Flier Aas**, Rheenen, **van Ingen**; Wageningen, **H. Meyer**; alle handelaars in Tabak en Snuij; Thiel, **C. Campagne**; en Zutphen; **F. C. Oeffeman**, boekhandelaar.

Ter voorkoming van alle misleiding, worden de gebruikers dezer Snuij verzocht, zoo op het adres van den Vervaardiger, op ieder pakje te lezen, als op dat der Correspondenten te letten, daar gemelde Snuij wordt nagemaakt in pakjes van genoegzaam denzelfden vorm geslagen, en met dezelfde kleur van papier omplakt worden.

De prijzen der granen zijn te Eindhorenden 26sten geweest:	
Rogge.	f 6-40 a 0-00.
Boekweit.	- 5-00 a 0-00.
Haver.	- 3-20 a 0-00.
Garst.	- 0-00 a 0-00.
Het Nederlandsch pond Boter.	- 0-60 a 0-00.
De 4 — Roggen Brood.	- 0-36 a 0-00.

Graveurmarkt.

Te Amsterdam van Maandag den 25sten November.

Tarwe als voren aan cons. afgegaan, 128 p. b. Pools. f 370; 128 p. o. Rost. f 370; 130 p. Kub. f 305; 119, 124 p. Pommer f 316, 335; 121 p. n. Gron f 298; 120 p. ger. dito f 280; 128 p. Kub. f 295; 124 p. b. Kon. f 338 bij partij.
Rogge prijshoudend met redelijke handel; 120, 121, 122 p. Pruis 165, 167, 169 118 p. dito f 158; 125 p. n. Gelders f 205.
Garst prijsh. n. Zeeuws Wr. f 185; 94 p. u. Vr. Wr. f 161.
Haver in een doen, 78 p. Voer f 103; 91 p. o. fijne Vr. f 140 aan de Zaan; 84 p. o. Gron. dikke f 126.
Boekweit slaauw; en zonder handel.
Koolzaad slaauw; Polder 46 p. vl.
Lijnzaad in een doen; 109 p. Koningsb. f 225.
Raapolie niet williger; ; pr. 6jw f 34; Vlieg. f 33; (bij volgbriefjes f 32½; Dec. f 32½; Mei f 32½.
Lijn-olie per 6jw. f 29; Vlieg. f 28 a ¼. Hennep-Olie per 6jw, f 33½; Vliegend f 32½.
Raapkoeken f 72 a 77. Lijnkoeken f 9½ a 11½.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
De beursprijzen waren den 26sten November de 5 pCt. 100½, 2½ de 4 pCt. 92½ de 3 pCt. 70½. De Ardoins 23½, 23.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
BEURS VAN AMSTERDAM.
Heden, Maandag den 25sten November 4½ Ure.
Werk. Sch. 2½ pCt. 51½, ¼, ½. Dito. 5 pCt. 98, ¼, ½. Kansbilj. f 23½. Am. Synd. 4½ pCt. 92½, ¾. Handel. 163 162½, 163½, 163 Oost-Indie. 5 pCt. 95½, 95, ¼, ½. Ardoins 85 p. st. 23½, ¾, ½. Passive. 6½, ½. Fr. Uitgest. 7 Oude Russen. 104. Columb. 20½, 20

SCHIEDAM den 26sten November:
Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust. f 23,00 } zonder de belasting.
Amst. Proef het Ned. " " " - 25,75 }

Latere Berigten.

PARIS den 25 November.

Wij hebben heden geene nadere fransche berigten noch tijdingen omtrent de Oostersche en Spaansche aangelegenheden ontvangen. — Berigten uit Wenen van den 20 houden in, dat het eerste diplomatiek bezoek, hetwelk bij den Prins *de Metternich* zal plaats hebben, op den 22sten dezer maand bepaald is; van dien dag af zullen de gewone wekelijksche vergaderingen een aanvang nemen.

Aanstaande Zondag zal de Prins aartsbisschop eene plegtige mis in de kerk der Liguoristen ter gedachtenis der heiligverklaring van *Alfonsus Liguori*, stichter van deze orde, celebreren, zoo als er eene laatstleden Zondag bij de Paters franciskanen ter gedachtenis der nieuwe neiligen van hunne orde eest plaats gehad. Er zullen geene openbare processien, zoo als men voornemens was, gedaan worden.

Vele Officieren, van het Oostenrijksche leger hebben, van den Keizer de magtiging ontvangen om in dienst van H. M. de Hertogin van Parma te treden.

— Tijdingen uit Grätz van den 13den November melden, dat men sedert eenigen tijd in het gewoonlijk door de Hertogin van Berrij bewoond huis toebereidselen om deze prinses te ontvangen maakt, doch men verneemt dat de prinses eensklaps van het ontwerp heeft afgezien om den winter alhier door te brengen en dat zij voortaan naar Sicilie zal gaan wonen, alwaar de Graaf *Luchesi Palli*, haar Gemaal door den Koning van Napels tot Luitenant-Generaal van het Koninkrijk benoemd is.

— Brieven uit New-York, onder dagteekening van den 1sten November alhier ontvangen, spreken het gerucht van het overlijden van den Generaal *Jackson* tegen.

Te *s Hertogenbosch*, bij D. A. A. DE ROOY Boek- en Courantdrukker.